

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 4. Incidens: num igitur deflorans virginem spe matrimonii fictè promissi teneatur eam ducere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

concedatur, seu liceat affirmare extrinsecus aliquam propositionem, quin obligetur ad veritatem dicendam, bene quidem intertur, ia nullius quoque potestate (hoc est, morali seu licite exercenda) esse, verbis exterius promittere, & nolle se ex fidelitate obligare ad explenda promissa; nil tamen obstat, quò minus possit utrumque absolute, seu potentia physicâ illicite & mentiundo, uti facit fictè promittens.

Quest. 4. Incidens: num igitur deflorans virginem spe matrimonii fictè promissi teneatur eam ducere.

1. **R** Esp. Primò: Dum probabiliter ac prudenter præsumi potest (uti id ex solo excessu divitiarum ac nobilitatis non semper, nisi adsint aliæ in contrarium conjecturæ, præsumi potest, dum multi viri nobiles ac divites fœminis, etiam infimæ notæ, vel ob formæ præstantiam, vel etiam excacati libidine matrimonio copulari cupiunt. Castrop. l. c. num. 3. Ponc. L. 12. de sponsal. c. 2. num. 15.) virginem advertisse deceptionem, aut etiam, ubi ipsa ex circumstantiis facile scire, vel meritò credere poterat, adeoque debebat, neque ex fidelitate, quia nulla fuit promissio aut deceptio; neque ex justitia; quia sic volenti facta non est injuria, tenetur eam ducere, aut quicquam præstare in recompensationem deflorationis. Castrop. l. c. Ponc. num. 16. Sanch. l. c. d. 10. n. 5. Ubi verò virgo deceptionem non advertit, tenetur talis deceptor ad satisfaciendum illi pro damno illato, nimirum vel præstando dotem tantam, ut æque bene nubere possit, ac si deflorata non esset, vel, si nec hac, nec aliâ viæ damnum illud reparare potest, quam ducendo illam, tenetur eam ducere. Laym. Castrop. Cõn. d. 22. du. 6. concl. 3.

2. Resp. Secundò: Quin etiam, licet damnum illud alio modo compensari posset, adhuc virgine deflorata sic volente, teneri deceptorem eam ducere; eò quòd copulam non nisi sub conditione matrimonii contrahendi sibi concessam acceptavit; quemadmodum quis obligatus est tradere domum, sub cujus tradendæ conditione pretium accepit & consumpsit; docent, ut ait Castrop. num. 3. cum communi. Sanch. l. c. num. 3. Ponc. L. 12. c. 2. Lessl. l. 2. c. 15. du. 3. Rodriq. Tom. 2. sum. c. 108. concl. 8. Molin. tr. 3. d. 106. num. 4. Valsq. &c. at quoque Castrop. ab hac obligatione non liberari deceptorem ex eo, quòd puella ignorante intenderit, vel etiam protestatus fuerit, se promittere matrimonium fictè sine animo eam ducendi solum ad eam inducendam & decipiendam; eò quòd acceptando copulam tantquam pretium obligationis ducendi illam elegerit potestatem illam, aut etiam voluntatem suam non contrahendi cum illa. Sed & dato, illum non habuisse verè internam illam copulam sub ista conditione; sed tantum acceptasse illam simulando consensum in illam conditionem, quin & positivè in animo excludendo illam, adhuc peccavit contra justitiam, vel hoc ipso non habendo consensum illum in matrimonium, dum altera pars consensit in illud, & tradidit corpus suum ad usum; adeoque jam tenebitur ex justitia determinatè ad matrimonium; cum enim justitia commutativa non contentetur redditione rei æqualis, sed exigit, ut idem omnino, quod debetur, reddatur v. g. equus ablatas, dum is adhuc existat, & reddi po-

R. P. Levr. Jur. Can. Lib. IV.

test, & non sufficiat loco equi reddere pretium; tenebitur talis deceptor præbere ex post eundem illum consensum suum in matrimonium, quem injustè prius subtraxerat, & non satisfaciat loco istius exhibendo quid aliud. Addit etiam ex Sanch. L. 1. d. 5. num. 20. Castrop. quòd in foro externo non obstante illa protestatione (intellige interna; nam si illa foret externa, sive animus ille fictus, & intentio decipiendi fuisset antecederet coram aliis declaratus, accedentibus aliis indiciiis animum fictum probantibus, unà cum juramento de illo habito, secus videtur) compellendus sit eam ducere, adeoque etiam in foro conscientie teneatur; cum forum internum semper conformetur foro externo, quoties non nititur falsæ præsumptioni.

3. Limitatur tamen responsio hæc à Sanch. l. c. n. 4. primò, ut non teneatur deceptor eam ducere, dum ex tali matrimonio magnum scandalum, malusque exitus prudenter timetur; quia quod sine scandalo fieri nequit, peccatum est, ad quod non datur obligatio; & prudens metus mali exitus in casu matrimonii ab uno invito contracti regulariter trahit periculum plurium ex illo secutorum peccatorum. Limitatur secundò, quando deceptor non reperit virginem (qualem se dicebat) sed corruptam; eò quòd in deceptionibus & delictis detur compensatio, modò damnum ex uno non sit majus damno ex parte alterius. Quinimo procedere id ipsum videatur in casu, ubi mulier non decepta dicendo se virginem, sed ipse deflorans suo errore deceptus invenit corruptam, quam virginem putabat; cum hæc sit justa causa etiam dissolvendi sponsalia, & consequenter etiam causa sufficiens, cur is non teneatur eam ducere. Verum in contrarium esse videtur, quòd, si postquam advertit corruptam esse, pergat & absolvat copulam, jam eo ipso actu videatur copulam concessam non nisi sub conditione matrimonii futuri, etiam non curato hoc virginitatis defectu acceptare, seu pergere acceptare; idque etiam si antecederet sic constitutus fuisset, ut copulam non curasset, seu non desiderasset & acceptasset, si scivisset, non esse virginem. Neque his obstat, quòd postmodum actu contrahendo cum ea matrimonium plus ei præstet, quam valeat ea copula, plus valitura, si virgo fuisset; hoc enim sibi adscribat talis deceptor, dum nihilominus in defectu hujus valoris sub conditione pretii excessivi eam acceptavit. Unde verè dicit Engels. ad h. r. num. 13. cum eadem hæc ratio non tantum de virgine, sed etiam in quavis fœmina, etiam corrupta, locum habere videatur, esse plures, qui existiment idem juris esse in corrupta, quæ non aliter sui corporis potestatem tali deceptor fecit, quam sub spe & conditione matrimonii futuri. Quamvis non desint alii non improbabiler sentientes, in corrupta sufficere, si injuria illa illata ei per illam deceptionem, nimirum admittendo concessam copulam animo non implendi id, sub cujus conditione illa concessa, nempe matrimonium) compensetur pecuniâ taxandâ arbitrio prudentis; eò quòd ducere corruptam, ubi nulla vera promissio præcessit, non sit æqualis compensatio copulæ cum ea habitæ, sed notabiliter quid excessivum, nisi tamen, ut addit Engels, sit vidua bonæ famæ, infamiamque ex illa copula contraheret, ob quam aliud matrimonium facile inire non posset; tunc enim valde probabiliter priorem sententiam tenendam esse.

A 2

Quest.